

[Undervisningsministeren.]

Maade som i Købstæderne af Kommunalbestyrelserne efter Forholdstalsvalg uden noget født eller selvskrevet Medlem. Sognepræsten faar ligesom i Købstæderne Tilsynsret overfor Religionsundervisningen. Skolekommissionen faar den samme Myndighed, f. Eks. med Hensyn til Aarsprøven, som i Købstæderne, Lærerne en lignende Medvirkning. Kaldelsen kommer til at foregaa paa den Maade, at Skolekommissionen indstiller til Kommunalbestyrelsen, eventuelt sammen med Forældreraadet, hvis der bliver et saadant, og Skoledirektionen kalder ham, men er der Enstemmighed i Kommunalbestyrelsen, skal paagældende kaldes.

I hvert Amt bliver der en Amtsskole-direktion i Stedet for de nuværende Skole-direktioner i Herredet eller Provstiet, der jo var meget embedsmandsmæssigt, meget bureaukratisk eller aristokratisk sammensat; det bestod af Amtmanden og Provsten, som var Forretningsfører, og et Medlem, valgt af et Skoleraad, dette gamle Skoleraad, vi kender, fra Toppen i Amtet, hvor et folkevalgt Element meget vanskeligt kunde gøre sig gældende. I Stedet for denne 3 Mands Skoledirektion i hvert Herred eller Provsti faar vi en 5 Mands Skoledirektion i hvert Amt, hvor det folkevalgte Element bliver Flertallet, nemlig 3 Medlemmer valgt af de nye Aamtsraad, der efter Loven af 2. Marts i Aar fra 1935 skal vælges direkte af alle kommunale Vælgere i Amtet. Ved Siden af disse 3 sidder Amtmanden som forretningsførende Medlem og Formand og en af Amtets Provster, som Undervisningsministeren udnævner dertil for et Tidsrum af 6 Aar.

Ved Siden af hver Amtsskole-direktion bliver der en Amtsskolekonsulent, hvorom Ønsker er fremsat gennem over et kvart Aarhundrede, ja, gennem en Menneskealder fra Danmarks Lærerstands Side, fra alle skoleinteresserede Medlemmer i vor Befolkning; hans Gerning tror jeg i høj Grad kan bidrage til at udvikle og højne Skolen ude paa Landet. Amtsskolekonsulenten tages blandt Amtets veltjente Lærere, blandt dem, der har virket mindst i 10 Aar i Folkeskolens Gerning, disse kan søge om Stillingen. Amtsskole-direktionen indstiller 3, hvoraf Ministeren udnævner den ene paa 6 Aar. Han faar Aarsvikar, Rejsegodtgørelse og 2 000 Kr. i Honorar for sin Tjeneste. Amtsskolekonsulentens Beføjelser bestemmes i §§ 18 og 19 med disse Ord:

„Amtsskolekonsulenten er Skoledirektionens pædagogiske Raadgiver. I øvrigt er det hans Opgave at være vejledende og raadgivende for de under

Direktionen hørende Folkeskoler, der ikke forbereder til nogen statskontrolleret Eksamen. Han besøger Aamtsraads-kredsens Skoler efter Anmodning af Skolemyn-digheder eller efter Tilkaldelse af den eller de ved en Skole ansatte Lærere.

Amtsskolekonsulenten deltager i Skoledirektionens Møder og Forhandlinger. Han skal udtale sig om alle Forslag til Skoleplaner og Undervisningsplaner og Forslag til Ændringer i disse samt om alle andre Sager, der af Skoledirektionen forelægges ham til Erklæring. Han er berettiget og paa Begæring af den stedlige Skolestyrelse forpligtet til at træde i direkte Forhandling med Skolekommissionen angaaende Sager vedrørende en Kommunes Skolevæsen, saaledes at der gives ham Adgang til paa et Møde at deltage i Forhandlingen om den paagældende Sag. Han iværksætter og leder Instruktionskursus for Lærere i Amtet. Han modtager de aarlige Indberetninger fra Skolekommissionerne vedrørende Kommunernes Skolevæsen og udarbejder paa Grundlag af disse en samlet Indberetning om Skolevæsenet i Amtet; desuden udarbejder han aarligt paa Grundlag af sine Besøg ved Amtets Skoler en Beretning om Arbejdet i disse og indsender begge Indberetninger gennem Skoledirektionen til Undervisningsministeriet. De nærmere Regler for Amtsskolekonsulentens Virksomhed fastsættes ved et af Undervisningsministeren i Overensstemmelse med Reglerne i § 18 udfærdiget Cirkulære.“

Om § 8 har jeg allerede udtalt mig for Købstædernes Vedkommende, den bliver formet ganske paa samme Maade for Landsbyskolernes Vedkommende. Det samme gælder Lærerraad, Forældreraad o. s. v. Den private Skole, den frie Skole, som man gerne kalder den ude paa Landet, kommer ind under det Tilsyn, de nu selv i de sidste Aar har ønsket.

Loven skal, naar den nu vedtages af dette høje Ting og stadfæstes af Kongen, træde i Kraft den 1. April 1934, dog vil Bestemmelserne om Amtsskole-direktionen og Amtsskolekonsulenterne først træde i Kraft i Foraaret 1935, naar der for første Gang har været afholdt Valg til Aamtsraadene efter de nye Regler i Lov af 2. Marts d. A.

Naar dette Lovforslag nu forhaabentlig om nogle faa Dage kan ophøjes til Lov, er der dermed naaet, hvad der er virket, arbejdet, slidt og kæmpet for i over et kvart Aarhundrede her i Landet, om ikke i alle Henseender, som jeg begyndte med at sige,